

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie
Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę
o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego
oraz Służby Wywiadu Wojskowego**

(druk nr 198)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest umożliwienie wyznaczenia na stanowiska służbowe żołnierzy, którzy pełnili służbę w WSI i złożyli wnioski o wyznaczenie na stanowiska służbowe w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego (SKW) albo Służbie Wywiadu Wojskowego (SWW) i których wnioski nie zostały rozpatrzone przez Komisję Weryfikacyjną z powodu upływu terminu jej działalności, określonego w zarządzeniu Prezesa Rady Ministrów.

Żołnierze WSI, którzy zamierzali podjąć służbę w formacjach SWW lub SKW musieli złożyć w terminie 30 dni, od dnia wejścia ustawy w życie, stosowny wniosek o wyznaczenie na stanowisko służbowe w nowych formacjach, oraz złożyć oświadczenia o ewentualnych bezprawnych czynach, których dopuścili się w trakcie służby oraz o prowadzonej działalności na polu gospodarczym.

Żołnierz, który nie złożył wniosku o przyjęcie do nowych służb albo nie został do nich przyjęty został zwalniany z zajmowanego stanowiska służbowego i wyznaczany na inne stanowisko służbowe, przenoszony do rezerwy kadrowej albo wypowiedziano mu stosunek zawodowej służby wojskowej.

Przyczyny, z powodu których nie przyjmowano żołnierza do nowych służb mogły być następujące:

- 1) Szef (SKW lub SWW) po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Weryfikacyjnej, odmówił przyjęcia żołnierza do nowych służb (przy czym należy zaznaczyć, iż treść stanowiska Komisji Weryfikacyjnej nie była dla Szefa wiążąca (art. 60 ust. 7 ustawy));
- 2) żołnierz mimo pozytywnej oceny przez Szefa, stanowiska Komisji Weryfikacyjnej, nie przeszedł postępowania kwalifikacyjnego (art. 60 ust. 3 i 7 ustawy);
- 3) Szef nie mógł się zapoznać ze stanowiskiem Komisji Weryfikacyjnej, ponieważ Komisja takiego stanowiska nie sporządziła przed upływem terminu zakończenia swojej działalności.

Żołnierzy, którzy nie zamierzali podjąć służby w nowych formacjach oraz żołnierzy, którzy nie zostali do nich przyjęci, z ww przyczyn, nie można było wyznaczyć na stanowiska służbowe w sądach wojskowych, w prokuraturach wojskowych, w jednostkach Żandarmerii Wojskowej, a także na stanowiska służbowe w wojskowych jednostkach rozpoznania oraz jednostkach zwiadowczych.

Niniejsza ustawa uchyla powyższy przepis i w jego miejsce wprowadza nowy, zgodnie z którym żołnierze, którzy złożyli wnioski o przyjęcie do nowych służb, a nie zostali do tej pory do nich przyjęci, mogą być wyznaczeni na te szczególne stanowiska służbowe po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Weryfikacyjnej, w przypadku sporządzenia takiego stanowiska.

Ponadto ustawa uchyla działanie art. 20 ust. 2 ustawy służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, zgodnie z którym żołnierz może przebywać w rezerwie kadrowej jedynie 2 lata. Ustawa określa także uprawnienia i obowiązki żołnierzy zawodowych wykonujących obowiązki służbowe w SKW i SWW oraz sposób przyjmowania do służby oraz zatrudniania w SKW i SWW byłych żołnierzy i pracowników WSI.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie projektu rządowego i w trakcie procesu legislacyjnego dokonano jedynie nieznaczących zmian w ustawie.

III. Uwagi szczegółowe

1. Podstawową wadą ustawy jest niewyznaczenie przez ustawodawcę organu, przejmującego obowiązki dotychczasowej Komisji Weryfikacyjnej. Ponieważ Komisja Weryfikacyjna zgodnie z zarządzeniem wydanym na podstawie art. 63 ust. 8 zakończyła działalność i nie oceniła wszystkich oświadczeń składanych przez żołnierzy i pracowników WSI, stawia to

starających się o przyjęcie do nowych służb w nierównej sytuacji. Pomimo, iż treść oceny Komisji nie była wiążąca dla Szefa SKW lub SWW to osoby zweryfikowane negatywnie a znajdujące się przed przyjęciem do nowych służb stoją na słabszej pozycji, niż osoby niezwerfikowane na skutek braku działania Komisji Weryfikacyjnej. Nowelizacja naprawia jedynie "winę" Komisji, ale nie przesądza o przyszłości oświadczeń złożonych przez osoby zobowiązane do takich działań przez ustawodawcę. Ustawodawca nie powinien godzić się na nierówne traktowanie osób znajdujących się w identycznej sytuacji prawnej.

Ponieważ faktu zakończenia działalności dotychczasowej Komisji Weryfikacyjnej nie można odwrócić, należy powołać w przepisach przejściowych do niniejszej ustawy organ, który wykona zadania Komisji Weryfikacyjnej w zakresie badania zgodności z prawdą złożonych już oświadczeń. Termin zakończenia prac tego organu powinien upływać z chwilą rozpatrzenia ostatniego złożonego oświadczenia.

2. Uchylenie ust. 3 w art. 65 jest, ze względu na cele ustawy, zbędne. Przepis ten odnosił się do dwóch kategorii sytuacji traktowanych jednakowo tj. gdy żołnierz nie wyraził zainteresowania pracą w nowych służbach oraz gdy wyraził taką chęć, ale z różnych przyczyn nie został przyjęty, w tym również z powodu nierozpatrzenia jego oświadczenia przez Komisję Weryfikacyjną. Nowy przepis ma zapobiec takiemu traktowaniu jedynie osób które złożyły wnioski i oświadczenia, i nie ze swojej winy, do tej pory, nie zostały przyjęte do nowych służb.

Ewentualna poprawka mogłaby otrzymać brzmienie:

"w pkt 1 lit. a i b otrzymują brzmienie:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Żołnierze WSI, którzy nie złożyli wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być wyznaczani na stanowiska służbowe w sądach wojskowych, w prokuraturach wojskowych, w jednostkach Żandarmerii Wojskowej, a także na stanowiska służbowe w wojskowych jednostkach rozpoznania oraz jednostkach zwiadowczych.",

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Żołnierze, którzy pełnili służbę w WSI i złożyli wnioski, o których mowa w ust. 1, a nie zostali wyznaczeni na stanowiska służbowe w SKW i SWW, mianowani na funkcjonariuszy w SKW i SWW lub zatrudnieni w SKW i SWW, mogą być wyznaczeni na stanowiska służbowe, o których mowa w

ust. 3, po zapoznaniu się przez właściwy organ wojskowy ze stanowiskiem Komisji Weryfikacyjnej, co do zgodności z prawdą oświadczeń, o których mowa w art. 67 ust. 1 i 3, w przypadku sporządzenia takiego stanowiska.";

W przypadku gdyby zakres ust. 3a miał pozostać bez zmian należy dokonać poprawki porządkowej:

- w art. 1 w pkt 1 w lit. b, w ust. 3a wyrazy "na stanowiska" zastępuje się wyrazami "na funkcjonariuszy" oraz po wyrazie "oświadczeń" dodaje się wyrazy ", o których mowa w art. 67 ust. 1 i 3";

3. Wątpliwości budzi również retroaktywność przepisu o wejściu ustawy w życie. Wydaje się, że nie ma potrzeby nadawania mocy wstecznej przepisom, ponieważ Szefowie SKW i SWW i tak nie mogą, do dnia wejścia ustawy w życie, powoływać nowych funkcjonariuszy SKW i SWW.

Adam Niemczewski
wicedyrektor